

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

IK CZĘSTOCHOWSKI

Polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

EBIA DĄBROWSKIEGO.

Cena 3 kop.

ceji i Administracji: Częstochowa Aleja II № 88, telefonu № 50, a № 21, adres telegraficzny „Dziennik-Częstochowa”.
warta tylko w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem.
dni powszednie do godz. 6-ej wieczorem, w niedziele i święta.
Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.
Preumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

CENA OGŁOSZENIA:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 80 k., na IV-iej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 8 kop. za wyraz

Kwartalnie 1.50
Miesięcznie — 50

do godz. 11-iej rano.

Reprezentantem

„Dziennika Częstochowskiego” ze **SOSNOWIEC** i **ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE** jest

Wacław Badurski

(SOSNOWIEC, hotel „Warszawski”).

Dentysta

Marjan PUCHALSKI

Al. Aleja № 26 róg Teatralnej, w domu Dr. Wasserthala (nad Apteką W-go Długosza).

Fotografia Artystyczna
Angielska

OTWARTĄ ZOSTAŁA

w Częstochowie, Aleja II № domu 18, 12 szt. wiyktow. 2 rb., 12 szt. gabinetow. 5 rb.

Lekarz-Dentysta M. Grejniec

Leczenie, plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu, Zęby sztuczne bez podniebienia.
I Aleja № 8, dom p. Rygóckiej.

Hotel Rzymski w Warszawie

z dniem 30 grudnia zostaje otwarty po gruntownej przebudowie i odnowieniu, z zastosowaniem wszelkich tegoczesnych wymagań.
1265—2-1 F. Bednarowski i M. Kozłowski.

D. Rappaport.

Najlepsze źródło zakupne rzetelnych win.

WINIARNIA

i znakomita kuchnia.

Rodziennie świeże ostrygi.

KATOWICE obok poczty.

Kalendarzyk.

D. 22 Grudnia,

Smiona chrześcijańska: dziś Honorata i Zenona, jutro Wiktorji P. M.
Smiona słowiańska: dziś Drogomira, jutro Sławomira.

Wschód słońca: g. 5 m. 16, zachód g. 3 m. 44.
Daty historyczne: 1639. Papięć nadaje Ossolińskiemu tytuł książęcy.—

W sprawie Straży Ogniowej.

Do artykułu pod powyższym tytułem ogłoszonego w № 286 „Dziennika”, jako uczestnik zebrania u p. Bogusławskiego, prezesa towarzystwa Straży Ogniowej, uważam za potrzebne kilka uwag dodać. Zebranie u prezesa straży ogniowej poprzedziła odeswa podpisana tak przez członków zarządu jako i obywateli interesujących się miejskimi sprawami. W odeswie tej, zapowiadając zebranie specjalne w interesach straży ogniowej, Zarząd zapraszał obywateli dla wspólnego omówienia: „1) reorganizacji straży 2) utworzenia oddziału szóstego obywatelskiej ochrony ratowanego podczas pożaru mienia, 3) utworzenia rady ekonomicznej z przedstawicieli członków honorowych i rzeczywistych, mającej na baczności dobro stra-

ży i interesów ogółu, 4) odnalezienie środków materialnych”.—Na zebranieeszłej niedzieli d. 18 b. m. Zarząd stawił się alicznie, obywatele stosunkowo byli liczniejsi, a chociaż dyskusja przeciągnęła się długo, nie uchwalono żadnego wniosku ani powzięto postanowienia ze wspólnej narady wynikającej.

Porządek obrad w odeswie ogłoszony został zupełnie zmieniony. Zarząd zażądał od zgromadzonych poparcia w zbieraniu pieniędzy, których potrzebę przedstawiono szeroko, do obrad nad innymi przedmiotami nie przystąpiono, a nawet, gdy przyszła na stół reorganizacja straży, prezes, w imieniu Zarządu, oświadczył, że o reorganizacji w tej chwili mówić być nie może, że pozostaje tylko podtrzymać straż istniejącą, dając jej większe środki materialne. Jeden z mówców bardzo słusznie, zaznaczył, że straż niema sympatii w mieście, że na taką organizację jak obecna nikt nie będzie chciał dać pieniędzy, że należy się zastanowić, czy nie byłaby odpowiedniejszą straż miejska zawodowa — że wreszcie wypadałoby dla rozpatrzenia tego pytania wybrać komisję specjalną. Ten wniosek dotyczący kwestji zasadniczych pomimo poparcia przez obcych, pod głosowanie nie był poddany. Z tego powodu nie zdaje się, ażeby odeswa do ogółu odnieść mogła pożądaný skutek.

Obecna organizacja straży jest nie dobra, nie jest ona w stanie wytrzymać nawet najgodszej krytyki. „Dziennik” w № 286, przyczynę upadku straży widzi jedynie w biurokratycznych poglądach władzy na tę instytucję użyteczności publicznej. Niewątpliwie, że władza pod wieloma względami tamowała i utrudniała rozwój ochotniczych straży ogniowych, nie jest to jednak jedyna przyczyna upadku tych instytucji.—W artykułach ogłoszonych w „Dzienniku” w tej materji wskazywałem przyczyny tak upadku organizacji jako i zobojętnienia społeczeństwa dla niej. Tu zaznaczam tylko, że zastój w rozwoju, a następnie upadek musiał być naturalnym następstwem niskiej kultury członków, ślepo trzymających się starych nawyków, a po części wrodzonego warcholstwa i skłonności do opozycji czeplającej się nawet intręgi. Są to ogólne ujemne przysmioty, które sprowadziły upadek państwa naszego. Po wszystkie czasy sło nam więcej o pozór władzy niż o samą władzę, dla tego dobijano się nawet intręga o władzę, ale jej wykonad nie umiano. Tak upadło państwo, tak upadają różne przytęczne instytucje cieszące się na zachodzie pomysłnością. Tam gdzie umiano zastosować się do warunków miejscowych, a w towarzystwie panowała rzeczywistość chęć służenia dobru ogółnemu, tam straże rozwijały się pomimo nawet trudności i ścieśnienia rządowych. Tam rozwojowi nie przeszkadzała wadliwa ustawa towarzystwa, umiano bowiem zgodnie poprawić jej błędy, i nie stosować się do niewygodnych i szkodliwych przepisów. Gdy tego nie było, ustawa musiała prowadzić do nieporozumień, a tem samem do upadku.—Mam w pamięci fakt, który miał miejsce w jednej ze straży ogniowych. Prezes proponował zarządowi utworzenie niedzielnej szkoły zawodowej, w której czynni członkowie straży uczyli by się teorii pożarnictwa a jednocześnie analfabeci pisać, czytać i rachować.—W epoce tej nauczanie było bardzo utrudnionem, władza jednak uznała projekt za właściwy a odrzuciła go opozycja członków Zarządu z czynnej straży. W niezgodzie i braku poczucia dla służby publicznej tkwi główna przyczyna upadku tej tak potrzebnej i szlachetnej instytucji. Z tego względu tylko gruntowna reforma, tylko przez pozbycie się starych nawy-

knień, złym natogiem już będących, instytucja na nowe tory wstąpić może.

Ponieważ jednak Zarząd obecny towarzystwa straży ogniowej oświadczył, że nie myśli przystąpić do reorganizacji—a to co reorganizacją nazywa chyba cel; to stawia się pytanie, czy rzeczywiście utworzenie stałej straży nie byłoby dla dobra miasta wskazaniem. Być może, że koszt utrzymania straży zawodowej, byłby większy, ale też miasto uzyskałoby rzeczywistą i skuteczną obronę od klęsk pożaru.—Dla tego, w celu wszechstronnego zastanowienia się nad tą ważną kwestją należało było wybrać kompetentną komisję. Tylko orzeczenie takiej komisji, której Zarząd obecny straży ogniowej, jak sam uznaje, wybrany z bardzo nielicznego grona, i jeszcze mniejszą liczbą głosów, przedstawił by swoje projekty, mogłoby zdecydować o poparci, jakie instytucja straży ogniowej ma prawo żądać od ogółu mieszkańców miasta. Bez tego, gdyby nawet, towarzystwo uzyskało chwilowe poparcie, nie na długo ono wystarczy, powtórzą się dawne grzechy, wady i niedostatki i znajdziemy się znowu na tym samym punkcie, na którym stoimy obecnie.

W. Malkowski.

Powyższy artykuł zamieszczamy w tym celu, aby obudzić jaknajszersze zainteresowanie dla straży ogniowej ochotniczej, prosząc jednocześnie wszystkich, kogo sprawa ta już obchodzi, o nadsyłanie swoich głosów.

Redakcja.

Zabezpieczenie losu robotników.

Jakby w odpowiedzi na mój artykuł „Niedola robotników” w ostatnim komunikacie urzędowym zamieszczonym w „Gaz. Sądowej warszawskiej” znajdujemy co następuje:
„Na cele projektów, które mają być złożone Dumie państwowej, naczelne miejsce zajmuje projekt o państwowem ubezpieczeniu robotników i o kasach oszczędności, celem za zabezpieczenia przyszłości robotników. Pierwszy projekt przewiduje a rodzaje ubezpieczeń:

- 1) na wypadek choroby;
- 2) od nieszczęśliwych wypadków;
- 3) na wypadek niedołęstwa lub starości.

Państwowe rozstrzygnięcie sprawy ubezpieczeń robotniczych wyrazić się ma przede-wszystkiem w przymusowem pociągnięciu do tej sprawy, nietylko przedsiębiorców, lecz także robotników, ponieważ bez tego, niemożliwe jest szersze postawienie tej sprawy. Nadzór nad spełnianiem obowiązku co do wnoszenia opłat ze strony ubezpieczonych wkłada się na przedsiębiorców.

Wskutek takiego sposobu ubezpieczenia rozciąga się jedynie na robotników najemnych, pracujących w zakładach fabryczno-przemysłowych i górniczych.

Ubezpieczenie ma być dokonywane na zasadach następujących: do ubezpieczeń pociągnięci są na pierwszy początek, zanim doświadczeni nieda odpowiednich wskazań, robotnicy przemysłu fabrycznego i górniczego i ich przedsiębiorcy.

Udział tych i tamtych jest w tej sprawie obowiązkowy; z początku ubezpieczenie będzie tylko zapewnieniem robotnikom pomocy na wypadek chorób i kalectw.

W obec skomplikowania i trudności organizacji pomocy dla robotników na wypadek niedołęstwa i starości, oraz niezbędnych dla dokonania tego obszernych prac przygotowawczych, wprowadzenie tej gałęzi ubezpieczeń

Wykonawca: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa webródzące, od najwyżejważniejszych do najwykwalifikowanych wykonawców, ze wszystkich krajowych i zagranicznych, nych, prima materjalów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty szkatułarskie. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w mniejszowoszlach napoleglejszych. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-KamienniarSKI
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
Aleja III dom wfsany. 283

CENNIKI I LUSTROWANE

wysyła na żądanie darmo i opłatnie

Zdzisław Zdanowicz
w Krakowie, ul. Sławowska l. 3/1.

Markus GRADSTEIN

dom handlowo-ekspedycyjny w Herbach i Częstochowie,

załatwia punktualnie i możliwie tania, czenie towarów na komorze w Herbach, jak również wysyła towarów za granicę.

Udziela chętnie wszelkich informacji, w zakres ekspedycji wchodzących, jak: opłat celnych, opłat przewozowych i t. p.

Adres dla korespondencji krajowej: **Markus Gradstein Częstochowa**, dla korespondencji zagranicznej: **Markus Gradstein Preus-Herby**. Adres telegraficzny **Gradstein. Częstochowa**.

Zamiast za 12 rb. tylko za rb. 3,75.

Wysłany za zaliczeniem, bez zadatku, wykintny i trwały zegarek męski, kieszonkowy, otwarty, z prawdziwego nowego złota francuskiego „Wiek”, niepoziłany, do nakręcania uszkiem raz na 36 godzin, z poręczaniem za punktualny chód i trwałość metalu na 6 lat. Zegarek nagrodzony medalami, nieczem nie odróżniający się od drogiego złotego zegarka, kosztującego rb. 100. Taki sam zegarek kryty cena rb. 5 kop. 50, damski kryty rb. 6 kop. 50. Do każdego zegarka dodaje się bezpłatnie łańcuszek z takiegoż metalu, brelok i woreczek zamkowy do ochrony zegarka.—Zamówienia adres.: Skład zegarków, S. Kulwarski, Warszawa, Chłodna 17, — 5. Premjum: przy jednorazowym zamówieniu na 5 szt. zegarków, dodaje się 1 zegarek—szósty bezpłatnie.

Wysłany za zaliczeniem, bez zadatku, wykintny i trwały zegarek męski, kieszonkowy, otwarty, z prawdziwego nowego złota francuskiego „Wiek”, niepoziłany, do nakręcania uszkiem raz na 36 godzin, z poręczaniem za punktualny chód i trwałość metalu na 6 lat. Zegarek nagrodzony medalami, nieczem nie odróżniający się od drogiego złotego zegarka, kosztującego rb. 100. Taki sam zegarek kryty cena rb. 5 kop. 50, damski kryty rb. 6 kop. 50. Do każdego zegarka dodaje się bezpłatnie łańcuszek z takiegoż metalu, brelok i woreczek zamkowy do ochrony zegarka.—Zamówienia adres.: Skład zegarków, S. Kulwarski, Warszawa, Chłodna 17, — 5. Premjum: przy jednorazowym zamówieniu na 5 szt. zegarków, dodaje się 1 zegarek—szósty bezpłatnie.

FILJA I. Jana 14 dawniej Paweł Ohi.

Najtańsze źródło zakupna Selma Bodlaender

SKŁAD B/O W N Y ul. Grudzińska 17

właściciel **Jakób UNGER KATOWICE.**

Na nadchodzące święta polecam mój bogato zaopatrzone skład Jarzyn i Konserw, Czekolady, Konfitur i Ozdób choinkowych, Zwierzyny, Ptactwa i Żywych Ryb, Wyborowego owocu, orzechów, pierników i marcepanów.

Wielki wybór: krajowych i zagranicznych likierów, niemieckich i francuskich koniaków jakoteż: Rumu, Araku i esencji ponczowej.

Przy zakupnie za marek najmniej 20 zwracam koszt powrotnego biletu III klasy do Sosnowca.

W niedzielę **skład otwarty do godz. 7-jej wieczorem.**

Uprasza się o zwiedzanie składu **bez przymusu kupna.**

FILJA I. Jana 14 dawniej Paweł Ohi.

Płyty

w największym wyborze, dające się zastosować do wszystkich gramofonów.

Polskie narodowe pieśni! — KOŁĘDY! 1258—7-1

Herman Deutsch

Katowice, ul. Pocztowa 10.

Pracownia artystyczna rzemieślniczo-artukatorska wykonywa w różnych stylach szczegóły zdobnicze do kościołów, domów i pokoi. Wyrób w emencie, terrakocie, gipsie itp. Rysunki na żądanie. Ceny przystępne. **Stanisław Ryżek.** 917—52-1 ul. św. Barbary 8.

Handel Win, Towarów kolonialnych i delikatesów Jana Hamburga, Hotel „Victoria”. Na nadchodzące święta Bożego Narodzenia poleca: wielki wybór doskonałych win, koniaków, likierów i araków krajowych i zagranicznych. Wielki wybór bakali, pierników i dekoracji choinkowych. Ryby wędzone. Kawior, rydze na wagę. 1098—5-4

Edward Romanowicz, fabryka Ewrobroń Kościelnych w Częstochowie, ma zawsze do sprzedania orbazy, kapy, ornaty, cborągwie, baldachimy, feretrony, krzyże, żyrandole, malerje, galony. Frendzie, obrazki, medaliki itp. Przytem po zmarłym księdzu bibljotekę z 300 tomów. Objasnienia listowne.

Częstochowskie Tow. Wzajemn. Kredytu (I Aleja dom Landaua) zawiadamia, że w nadchodzący **poniedziałek**, dnia 21 b. m., jako w wigilję Bożego Narodzenia, biuro czynne będzie **tylko do godziny 12 w południe** i jedynie dla przyjmowania należności za weksle. 1243—3-1 **Zarząd.**

Skład węgla J. Rogowskiego. III Aleja № 50. Poleca węgiel kamienny i drewniany po cenach przystępnych z dostawą do domów. 1181—9-7

Największy wybór oryginalnych KART świątecznych i noworocznych oraz Nowości ilustrowanych.

Listwy na ramy najnowszych profili i kolorów.

Oprawę wszelkiego rodzaju obrazów, portretów, fotografii itp. wykonuje starannie we własnej pracowni.

Ceny przystępne.

J. PIOTROWSKA — Sosnowiec, naprzeciw małego kościoła.

Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Częstochowie

podaje do wiadomości, iż w dniu 24-m Grudnia 1906 r., t. j. w **poniedziałek** czynności biurowe załatwiane będą do godz. 12 w południe, zaś 25 i 26 Grudnia wszelkie czynności zawieszono.

Znany wyciąg z ziół przeciw **Katarowi żołądka** i pewny środek przeciw **reumatyzmowi,** poleca: **SKŁAD APTECZNY Al. Śląskiego,** ulica Krakowska № domu 4.

Zawiadamiam Szan. Publiczność, że z dniem 21 grudnia 1906 r. otworzyłem **Zakład Felczersko-fryzjerski**, w Częstochowie, ul. Krakowska № 23, dom Krygiers. I. Kozakiewicz. 1251-4-3

Rocznie tylko 180 rubli. 4 pokoje, przedpokój, kuchnia, stajnia, góra na siano, drwałka i piwniczka, lub dwa mieszkania po 2 pokoje z kuchniami—do wynajęcia od N. R. Wiadomości: ul. Nowa № 46. 1237—7-3

Częstochowska Fabryka Zapalek GEHLIG i HUCH.

EGZYSTUJĄCA od ROKU 1881.

Poleca swe wyroby. 1072—10-1

TYTONIE stale świeże

POLECA:

T. Walkowski, II Aleja № 43, obok magistratu.

! Nowości !

w wielkim wyborze na **GWIAZDKĘ** otrzymać świeżo **Sklep Amerykański,** Aleja II № 43. Po cenach nie droższych **20k.**